ДОБРОТО УПРАВЛЕНИЕ И ИНФОРМАЦИОННИЯТ МОНОПОЛ НА ДЪРЖАВИТЕ СЛЕД УИКИЛИЙКС

Нели Огнянова

Резюме

В статията се обсъжда правото на информация в светлината на последните случаи на изтичане на класифицирана информация, в частност на казуса Уикилийкс. Анализира се аргументация от практиката на Съда за правата на човека и Съда на ЕС относно баланса на два интереса: обществения интерес от секретност и обществения интерес от узнаване на информация, съхранявана в държавни органи. Подчертава се значението на практиката на ЕСПЧ за информационния монопол като цензура.

Good Governance and the Information Monopoly of States After Wikileaks

Prof. Nelly Ognianova, Doctor of Political Science,
Department of European Studies

Abstract

The article discusses the right of access to information in light of recent cases of leakage of classified information, mainly Wikileaks. The case law on supranational level is analyzed in search of an optimal balance of two interests: the public interest in secrecy and the right to know. The importance of ECHR judgements on monopoly of information as a censorship is emphasized.

Концепцията за добро управление включва нови по-високи стандарти за прозрачност и информирано гражданско участие в управлението. Същевременно достъпът до информация не е абсолютно право. И на национално, и на наднационално равнище се предвиждат предели на достъпа, свързани със защита на класифицирана информация и предвидени от закона тайни.

В цифровото общество е все по-трудно *закритите зони* да бъдат ефективно защитавани. Технологиите създават възможности за изтичане на информация, съхранявана в държавни органи, но причините за изтичането могат да се търсят и в самата *философия на секретността*.

В статията се анализира аргументация от практиката на Съда за правата на човека и Съда на ЕС относно баланса *на два интереса*: обществения интерес от секретност и обществения интерес от узнаване на информация, съхранявана в държавни органи. Обсъждат се новите предизвикателства в светлината на последните случаи на изтичане на класифицирана информация, в частност на *казуса Уикилийкс*.

ЕСПЧ срещу информационния монопол на държавите

В представителната демокрация гражданите запазват инструменти за контрол върху дейността на държавните органи. Достъпът до информация е такъв инструмент. Демократичната държава е прозрачна: непрозрачността изключва гражданите от

процеса на вземане на решения. Прозрачност, гражданско участие, отчетност са принципи на доброто управление.

Хартата на основните права на Европейския съюз регламентира свободата на информацията като основно право. Всеки има право на свобода на изразяването на мнения. Това право включва свободата да отстоява своето мнение, да получава и да разпространява информация и идеи без намеса на публичните власти и независимо от границите.[1] Допълнително, Хартата урежда правото на достъп на всяко лице до документите, които се отнасят до него, като елемент от *правото на добро управление*.[2] Така Хартата експлицитно свързва правото на добро управление с изискването за достъп до информация и, следователно, императивно изисква от държавите да развиват *работещи механизми* за достъп до информация.

Вторичното право на ЕС детайлизира по-нататък изискването за прозрачност на управлението. Така например изрична цел на Директива 2003/4/ЕО е да гарантира *като нещо естествено* правото на достъп до информация, съхранявана от или за нуждите на публичните власти. За тази цел се стимулира, по-специално, употребата, на компютърни телекомуникационни електронни технологии.[3]

Достъпът до информация има правна опора и в международното право. Според Конвенцията за правата на човека и основните свободи на Съвета на Европа (ЕКПЧ) регламентира правото на гражданите да отстояват своето мнение, да получават и да разпространяват информация и идеи без намеса на държавните власти и независимо от границите (свобода на изразяване). Съдът за правата на човека (ЕСПЧ) разглежда правото на информация като защитено от Конвенцията право в решението по делото *Társaság a Szabadságjogokért v Hungary* от 2009 г. [4]

Съдът дава аргументиран отговор на принципния въпрос дали отказът да се предостави информация, съхранявана от държавните органи, може да се разглежда като ограничение на свободата на изразване в нарушение на Конвенцията. Отговорът е утвърдителен: правото на достъп до информация, съхранявана от държавните органи, е *съставна част* и *отделен елемент* от свободата на изразяване и, подобно на правото да се разпространява информация, е условие за ефективно упражняване на правата на гражданите в демократичното общество. Така ЕСПЧ формално признава правото на достъп като защитено право, елемент от свободата на изразяване.

Решението на Съда засилва позициите на гражданите, които настояват за преодоляване на *информационната асиметрия* при вземането на решения. В редица свои решения ЕСПЧ заставаше на позицията, че разпоредбата на чл.10 ЕКПЧ не може да се тълкува в смисъл, че предвижда *позитивно задължение на държавите* за разпространяване на информация или за разкриване на информация на обществеността.[5] Едва във връзка с делото *Sdruženi Jihočeské Matky v Czech Republic* от 2006 г. Съдът допуска възможността – ако едно искане за достъп до документи е отхвърлено от съответните държавни органи – да се приложи чл.10 от Конвенцията.[6] Според Съда опитите на държавите да предотвратят възможността за достъп *могат да представляват нарушение* на Конвенцията, макар в конкретния случай отказът да е оправдан с причини като борба с тероризма и защита на общественото здраве и да

[1] Харта за основните права на ЕС, чл.11
[2] Харта за основните права на ЕС, чл.41
[3] Директива 2003/4/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2003 година относно обществения достъп до информация за околната среда и за отмяна на Директива 90/313/ЕИО на Съвета
[4] (ECHR) Társaság a Szabadságjogokért v. Hungary, application no. 37374/05
[5] Leander v. Sweden (1987), Gaskin v. United Kingdom (1989), Sîrbu v. Moldova (2004) и др.
[6] (ECHR) Sdruženi Jihočeské Matky v. Czech Republic, Application no. 19101/03 of 10 July 2006

липсва нарушение. Все пак обаче, още в това произнасяне е налице *изрично* признание на Съда, че при отказ за предоставяне на обществена информация може да има нарушение на Конвенцията.

Според решението *Társaság*, държавите са задължени да премахнат бариерите, които пречат на пресата да упражнява функциите си в случаи от обществен интерес само защото институциите имат монопол върху информацията. По този начин ЕСПЧ се обявява срещу съществуващите практики за защита на *държавния монопол върху информацията.*

Експерти отбелязват, че с това решение Съдът за правата на човека става вторият регионален трибунал за човешки права след Интер-американския съд по случая *Claude Reyes v. Chile* от 2006 г., който признава, че свободата да се получават и разпространяват информация и идеи включва и правото да се получава информация от обществен интерес, съхранявана от държавни органи. И двете съдилища подчертават силната връзка между демокрацията и правото на информация.[7]

В края на 2010 г. чрез решението *Gomes Lund v. Brazil* Интер-американският съд разширява защитата на достъпа на информация в сравнение с решението от 2006 г. Съдът се произнася, че е недопустимо държавата да отказва разкриване и декласифициране на информация за сериозни нарушения на човешките права.

Има и мнения, според които правото на достъп до обществена информация не е част от свободата на изразяването и с факта, че държавата не предоставя достъп до информация, който тя притежава, не се нарушава свободата на изразяване.8 В доктрината, както и в практиката на ЕСПЧ, има добре развита аргументация в защита на обратната позиция: Конвенцията създава правна основа за защита на свободата на изразяване и на правото на информация.

Хартата за основните права на ЕС в това отношение не дава възможност за колебание: правото на достъп като предпоставка за информирано гражданско участие във вземането на решения *е елемент от правото на добро управление*.

Съдът на ЕС и пределите на правото на достъп

Свободата на информацията на наднационално и национално равнище има ограничения, налагани от важни обществени интереси. Правните актове очертават предели на свободата – закрити зони, предвидени от закона тайни. Според Хартата за основните права на ЕС правото на достъп до документи също е в определен обхват: като се зачитат легитимните интереси, свързани с поверителността и професионалната и служебна тайна. Така са очертани балансите и в Регламент № 1049/2001 относно публичния достъп до документи на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията. [9] Конституцията на България също сочи предели на правото на достъп до обществена информация. Допълнително пределите на закритите зони се уточняват в законови актове, например в Закона за достъп до обществената информация. По подобен начин в Закона за свободата на информацията на САЩ (1966 г.) и в други законодателни актове (като Закона за шпионажа от 1917 г.) са очертани пределите на правото на достъп до обществена информация.[10]

[7] Анализ по основните моменти в решението Társaság a Szabadságjogokért на Европейския съд по правата на човека, изготвен от *Правна Инициатива - Отворено Общество.*

[8] В България подобна позиция се защитава в дискусии онлайн.

[9] Регламент (ЕО) № 1049/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2001 година относно публичния достъп до документи на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията

[10] Вж и Government in the Sunshine Act, 5 U.S.C. §552b (1976).

И на национално, и на наднационално равнище най-често се очертават *три закрити зони*: класифицираната информация, корпоративните тайни и защитата на личните данни на гражданите. Все пак, закритите зони са *изключение* и доколкото са предвидени, следва да се тълкуват *ограничително*. В правото на ЕС това е изрично регламентирано. Например Директива 2003/4/ЕО посочва основания за отказ: ако разкриването на информацията би могло да се отрази неблагоприятно върху поверителността на дейностите на публичните власти, международните отношения, обществената сигурност или националната отбрана, поверителността на личните данни и др., но изрично предвижда, че тези основания следва да се тълкуват *ограничително*, като се взема предвид за конкретния случай *обществения интерес от разкриването* на информацията. Във всеки конкретен случай обслужваният обществен интерес от разкриването се преценява спрямо интереса от отказа.[11]

Следователно според общностния законодател – и това е важно за следващото изложение – не е достатъчно да има обществен интерес от отказ за предоставяне на определена информация, например когато тя е класифицирана. Необходимо е още общественият интерес от отказа *да превишава* интереса от разкриването.

Аргументи в същата посока дава и Регламент 1049/2001 г. Актът предвижда, че ако има основание за отказ, например когато оповестяването на документа би засегнало сериозно процеса на вземане на решение на една институция, разкриване е възможно, *ако по-висш обществен интерес диктува оповестяването* на посочения документ. По същия начин се постъпва при вземане на решение за достъп до документ, съдържащ становища, които са за *вътрешно ползване*, като част от предварителни обсъждания и консултации на въпросната институция.[12]

Практиката на Съда на ЕС потвърждава, че не е достатъчно да се установи наличието на търговски тайни или други предвидени основания за отказ. При постъпило искане за достъп е необходимо да се направи проверка за баланс, защото изключенията са приложими *единствено ако те не са преодолени* от по-висш обществен интерес от оповестяването. Така в решение по делото *Agrofert Holding* се отменя решение на Комисията, с което се отказва достъп до преписка на Комисията, както и достъп до вътрешните документи и правните становища, изготвени по тази преписка. Според Съда Европейската комисия не е направила преценка за *всеки конкретен документ*, а е издаден отказ за всички документи, тъй като в тях се съдържала информация, изискваща регламентиран достъп.[13]

Тезата за необходимост от конкретно установяване на баланса на интереси за всеки документ намираме и в решението по дело *Technische Glaswerke Ilmenau*. Комисията издава отказ на основание, че исканите документи са част от текуща официална процедура по разследване. Отказът е обжалван и Първоинстанционният съд приема, че има нарушение, изведено от липсата на конкретно и самостоятелно разглеждане на посочените в заявлението за достъп документи. Комисията обжалва решението и Съдът заема различна позиция по отношение на тежестта на доказване, като приема наличието на обща презумпция, според която оповестяването на документите от административната преписка по принцип би засегнало защитата на целите на дейностите по разследване. В такъв случай според Съда *заинтересованите страни* доказват, че даден документ не е обхванат от посочената презумпция или че съществува по-висш обществен интерес, който да обосновава оповестяването му. Това в конкретния случай не е направено.

[11] Директива 2003/4/ЕО, чл.4
[12] Регламент (ЕО) № 1049/2001, чл.4, т.3
[13] (ECJ) T-111/07 Agrofert Holding /Комисия

В дискусията по делото *Bavarian Lager* (в конкретния случай основанието за отказ са лични данни)[14] Съдът обсъжда съвместното действие на два регламента – Регламент № 1049/2001 за достъпа и Регламент № 45/2001 за личните данни – и установява различните им цели: първият регламент цели да осигури възможно най-голяма прозрачност и има за цел да улесни упражняването на правото на достъп до документите, а вторият регламент има за цел да осигури защитата на свободите и на основните права на физическите лица, по-специално на техния личен живот, при обработката на лични данни.[15] *Не се предвижда предимство* на единия регламент над другия.[16]

Според Генералния адвокат Шарпстън, отказът на ЕК да предостави информация (в конкретния случай, имена на експерти) трябва да се отмени, тъй като е необходимо да се посочат мотиви, които да обосноват отказа. Ако няма мотиви, Комисията не разполага с нищо, което да претегли спрямо обществения интерес от прозрачност и възможно най-широкия достъп до документи, и следователно би трябвало да се произнесе в полза на оповестяването.[17]

Съдът приема друго: тъй като дружеството *Bavarian Lager* не е предоставило никаква изрична и легитимна обосновка, нито убедителен довод, за да докаже необходимостта от предаване на тези лични данни, Комисията не е могла да претегли различните интереси на съответните страни.

Делото *Bavarian Lager* очертава две позиции. Швеция, Великобритания, Първоинстанционният съд и Генералният адвокат поддържат, че достъпът до информация *по начало се предоставя*, освен ако не се упражни правото на възражение от субекта на личните данни. Комисията, Съветът и Съдът приемат, че достъпът до лични данни *по начало е ограничен*, освен ако не се докаже преобладаващ обществен интерес от разкриването и това е задължение на лицата, искащи достъп до информация.

Всъщност няма различия по въпроса, че достъпът до информация предполага конкретна преценка дали интересът от разкриване не превишава интереса от издаване на отказ. Различията са само по отношение на тежестта на доказване.

Уикилийкс: реакции и ефекти

Съвременните технологии позволяват събиране и обработка на огромни обеми информация. Ако към техническите възможности прибавим тенденцията да се класифицират документи на дълъг списък от основания, ще очертаем картина на *нарастваща секретност*. Първо място сред основанията заема *сигурността*. Законодателите на всички равнища въвеждат ограничен регламентиран достъп до информация, с която разполагат държавните органи, с цел защита на националната сигурност и обществения ред в най-широк смисъл.

Въпреки възможните правни, технологични и организационни мерки за защита, не може да се изключи нерегламентиран достъп до информацията, особено в цифров вид. Държавните органи разполагат с мощни средства за събиране и обработка на данни, но акумулираната цифрова информация има *свойството да изтича* бързо,

[14] (ECJ) C-28/08 P Комисия/ Bavarian Lager
[15] Ibidem p. 49
[16] Ibidem p.56
[17] C-28/08 P, Комисия/ The Bavarian Lager, Заключение на генералния адвокат Sharpston, представено на 15 октомври 2009 г.

лесно и компактно. Правото предвижда отговорност, но въпросът за ефективността на мерките остава сложен.

Държавните служители като правило носят отговорност, ако разпространят или допуснат нерегламентиран достъп на други лица до класифицирана информация. В редица страни са въведени изключения - например отговорност не се носи, ако разпространението на защитена информация има за цел да предотврати или разкрие закононарушения в самата държавна администрация.[18]

От гледна точка на медиите и гражданите, както показва и споменатото решение *Társaság*, информационният монопол на държавата се приравнява на цензура, поради което нерегламентираният достъп до защитена информация при определени условия може да намери оправдание като *преодоляване на монопола* и в този смисъл да бъде гражданско действие *в обществен интерес*, инструмент за поддържане на *динамичен баланс* между стремежа на правителствата да отчуждават властта от гражданите чрез информационен монопол и стремежа на гражданите да си я връщат.

През 2010 г. въпросът за ролите и отговорността при изтичане на информация се задържа дълго в дневния ред на медиите заради публикациите на класифицирани документи и сайта *Wikileaks.org*. Създателите на сайта са убедени, че един от начините да се постигне по-добро управление е да се ограничи властта на правителствата да извършват дейности, за които хората не знаят или които не биха одобрили. Същите мотиви ръководят Даниел Елсбърг през 1971 г., когато разкрива за *New York Times* класифицирана информация за ангажименти на САЩ във Виетнам за период от цели 22 години - от 1945 до 1967 г. Това е най-известният случай на изтичане на информация в американската история (*Pentagon Papers*) – известен и поради факта, че Върховният съд на САЩ се занима с него и установи принципите на отговорността на медиите при работа с класифицирана информация. И в двата случая хората, които разпространяват класифицирана информация, имат убедеността, че работят за правото на обществото *да знае.*

Техническите възможности днес, 40 години по-късно, са други. Както самият Елсбърг разказва, не можеше да има *Pentagon Papers,* ако компанията *Xerox* не беше се развила по онова време. А десет години по-рано не можеше изобщо да има *Pentagon Papers*.[19] Елсбърг копира 7000 страници секретна информация, докато само през 2010 г. на *Уикилийкс* са предоставени 91 000 секретни документа за участието на САЩ в Афганистан и 250 000 класифицирани файла с дипломатическа информация. *Уикилийкс* прояви проблемите, пред които държавите се изправят в съвременното високотехнологично общество.

Достатъчен ли е само фактът на изтичането на класифицирана информация, за да се премине към санкции? Обсъждането на този въпрос се проведе в американския Конгрес по повод на *Уикилийкс*, но той е важен и в светлината на установеното изнасяне на незаконно събрана информация и/или незаконно използване на законно събрана чрез СРС информация в България.

Първата реакция на високопоставени служители на правителството на САЩ срещу изтичането на дипломатическата информация към *Уикилийкс* беше вълна от ограничителни мерки: *не четете*, защото това е класифицирана информация. Университетите предупредиха студентите си, че коментирането на информация, която не е загубила статуса си на класифицирана, макар и да е широко достъпна, може да повлияе отрицателно върху решенията на бъдещите работодатели. Библиотеката на

[18] В САЩ: The Whistleblower Protection Act от 1989 г.
[19] Q&A with Daniel Ellsberg, the man behind the Pentagon Papers, The CSMonitor, July 29, 2010

Конгреса, Военно-въздушните сили и други ведомства и учреждения въведоха технически ограничения за достъп до Уикилийкс. Неефективността на тези мерки е очевидна, предвид широкото разпространение на информацията в традиционните медии и интернет.

Държавният секретар на САЩ Хилари Клинтън квалифицира изтичането на класифицирана информация към *Уикилийкс* като *кражба*. Според нея, цел на правителството е да предостави сигурност на гражданите си, а това е невъзможно при прозрачност *на всяка стъпка*.[20] Не е спорно, че прозрачността има предели. Ако се анализира начина на публикуване на дипломатическите грами се забелязва, че с помощта на експертния капацитет на пет големи световни медии получената информация се обработва и се публикува само частично. Както Тимъти Гартън Аш обобщава, има автентичен обществен интерес да се знае как работи дипломацията, при това отговорната журналистика в най-висока степен се стреми да гарантира, че нищо от публикуваните документи не създава неоправдан риск.[21]

Стана известно, че по молба на членове на Конгреса или по искане на Държавния департамент някои търговски дружества, между които *PayPal, Visa* и др., са прекратили обслужването на *Уикилийкс*.[22] Беше внесен и законопроект (*SHIELD Act, Securing Human Intelligence and Enforcing Lawful Dissemination Act*) за допълнение на *Закона за шпионажа* от 1917 г., за да се предвиди отговорност не само за служителите, допуснали изтичането, но и за лица с нерегламентиран достъп – това значи и за медиите.[23]

Същата задача – ограничаване на разпространението и на *интереса към изтеклите документи* – някои представители на американската дипломация решават с точно противоположно послание: *не четете*, защото няма какво ново да научите, класифицираните документи съдържат точно това, което ние открито говорим на народите.

Наистина, дали изтеклите грами съдържат *само и точно това*, което народите вече знаят? Умберто Еко беше широко цитиран да казва, че това, което се съдържа в секретните документи за частния живот на Берлускони, седмица преди това е вече публикувано в *Newsweek*. Ако по-рано пресата се е домогвала до тайните на дипломацията, сега очевидно дипломацията се интересува от тайните на пресата.[24] Министърът на отбраната на САЩ Робърт Гейтс също потвърждава, че изтичането е притеснително, но последствията за външната политика са скромни. Остава неясно, ако в секретните документи е само *честната истина*, която дипломатите споделят с народите, защо тя не е на публичните сайтове на институциите.

В действителност научават се и факти, които дипломатите едва ли биха споделили с народите на държавите, в които работят. Например че в отговор на действията на държави от ЕС за забрана на генномодифицирани продукти, която би засегнала интересите н американски корпорации, екипът на посолството на САЩ в Париж препоръчва ответен удар, който да предизвика *известна болка* в ЕС. [25] По подобен начин се защитават интереси на големи компании при приемане на финансово

[20] Internet Rights And Wrongs: Choices & Challenges In A Networked World. Remarks. Hillary Rodham Clinton Secretary of State. George Washington University. Washington, DC. February 15, 2011
[21] Garton Ash,T. US embassy cables: A banquet of secrets. Guardian, Sunday 28 November 2010
[22] PayPal VP: Wikileaks blocked after State Department letter – Boing Boing, 8 December 2010
[23] Lieberman Introduces Anti-WikiLeaks Legislation, Wired, 2 December 2010
[24] Eco, Umberto. Real Secrets are Empty Secrets and Technology Moves Crabwise, Liberation, 2 December 2010
[25] WikiLeaks: US targets EU over GM crops, Guardian, 3 January 2011

законодателство в Руската Дума и др.[26] Тези факти създават представа за ролята на *външния фактор* (ролята на трети страни извън ЕС) в законодателния процес в Европа – една тема, за която гражданите и медиите и у нас имат предположения, но рядко разполагат с доказателства.

Изтичането на дипломатическата информация към Уикилийкс има негативни ефекти за определени среди (напр. доведе до уволнения на служители в Германия), но то има и значение за *преодоляване на информационния монопол.* Поради това е отличен пример за необходимостта от претегляне на интереса от защита на информацията и интереса от разкриването й. По време на обсъждането на проекта на *SHIELD Act* в Конгреса експертите посочват, че правителството трябва да докаже не само че е публикувана класифицирана информация, не само че е причинена вреда на националната сигурност, но и че – ако двете условия са налице – изтеклата информация няма съществено значение за информираността на обществото и приносът й за публичните дебати е *по-малък* от причинената вреда.[27]

Проф. Джефри Стоун, председател на Обществото на конституционалистите в САЩ, препоръчва контрол на поверителността при източника на информация и подчертава съществените причини *да не се дава много власт на държавата да наказва* за нерегламентирано разпространение до информация:

- самото засягане на интересите на САЩ още не означава, че обществото няма интерес да научи определени важни за него факти, например класифицираната информация за липсата на оръжия за масово унищожаване в Ирак;
- причините, поради които държавата защитава секретността, са много и между тях има очевидно незаконни;
- основен принцип на Първата поправка на Конституцията на САЩ е, че възможността за ограничения на свободата на информацията трябва да бъде предоставяна на правителството *като последно*, а не като първо средство за решаването на даден проблем. Дори Върховният съд в решението по делото *Bartnicki v Vopper* се е произнасял, че не е нарушение да се разпространи *неправомерно придобита* информация, когато това е оправдано заради по-висша цел.[28]

Накратко, изложеното систематизира аргументи по два въпроса, актуални и у нас: за необходимостта от претегляне на интереси и за отговорността на медиите при работа с класифицирана информация.

Има смисъл да се напомни, че и в България беше регистриран опит за изменение на Наказателния кодекс през 2003 г., така че да стане възможно да се наказват журналисти за нерегламентиран достъп до класифицирана информация. Тогава медиите посочиха, че ако се наказва нерегламентирания достъп, отговорност ще се търси от всеки гражданин и най-често – от медиите. Изменението не беше прието.

Когато всичко е класифицирано, тогава нищо не е класифицирано

И в бъдеще ще се налага да се въвежда ограничен регламентиран достъп до определени данни, съхранявани в държавни органи. Но анализът на изтичанията в последно време несъмнено ще доведе до нова *философия на секретността*. Тепърва ще се правят изводи как е възможно един младеж на служба в Ирак да запише и изнесе огромен обем класифицирана информация върху диск на Лейди Гага. Редник Брадли

[26] WikiLeaks cables: US 'lobbied Russia on behalf of Visa and MasterCard, Guardian, 8 December 2010
[27] House Judiciary Committee Hearing on the Espionage Act and the Legal and Constitutional Issues Raised by WikiLeaks, 16 December 2010
[28] A Clear Danger to Free Speech. New York Times, 3 January 2011

Манинг споделя в чат със свой познат, че е имал безпрецедентен достъп до класифицирана информация 14 часа дневно, седем дни в седмицата в продължение на осем месеца.

Много по-рано съдия Стюарт предупреждава в становището си по делото *New York Times v. United States* (*Pentagon Papers*): „Когато всичко е класифицирано, тогава нищо не е класифицирано...системата не се зачита поради циничност или безгрижие и се манипулира за самозащита или самореклама. Отличителен белег на истински добрата вътрешна система за сигурност на информацията е максимално възможното разкриване на информацията, пише Стюарт, тъй като тайната може най-добре да се запази *само когато доверието е наистина запазено*”.[29]

[29] New York Times *Co.* v. United States (Pentagon Papers) No. 1873. 403 U.S. 713. June 26, *1971*.